

Instrumento 3º

UNHA LITURXIA VIVA PARA UNHA
IGREXA GOZOSAVER: O CULTO, DO TEMPLO Á PANTALLA E Á IGREXA
DOMÉSTICA

“Os verdadeiros adoradores adorarán ó Pai en espírito e verdade” (Jn 4,24)

O impacto máis visible do covid-19 percibiuse, sen dúbida, no ámbito litúrxico. Vexamos algúns aspectos nos que se manifesta.

- **O culto suspéndese e o día do Señor pasa da presenza aos medios.** Co confinamento, as persoas non poden saír dos seus fogares, as reunións e encontros están prohibidos e o culto público suspéndese. Os Bispos, buscando o ben do pobo de Deus, dispensan do precepto dominical e, ante a opción de todo ou nada, recoméndase unirse á celebración da Eucaristía, sobre todo dominical, a través dos medios de comunicación. Así mesmo, o Sr. Bispo preside a Eucaristía na Catedral e retransmítese en directo. Desde varias parroquias dos barrios grávase a celebración e retransmítese en bucle, o que facilita que as persoas poidan unirse á hora que lles sexa máis oportuna. Así mesmo, desde varias parroquias, os sacerdotes retransmiten, para os seus fieis, a Eucaristía a través das redes sociais. Como consecuencia, o día do Señor, cuxa alma é a Eucaristía, resentíuse ao carecer da reunión presencial da Comunidade e a celebración pasou do templo ao fogar.
- **A piedade popular.** A partir do 14 de marzo de 2020 todas as romarías e festas suspéndense e a mesma Semana Santa vese confinada: celebracións e procesións non poden realizarse presencialmente e queda o unirse aos cultos por medio da televisión ou a radio. Así mesmo moitas romarías e novenas, moi significativas na vida dos nosos pobos, vense reducidas ao interior dos santuarios ou ermidas e, no mellor dos casos, queda a opción de seguilas a través dos medios. Mesmo nas sucesivas fases de desescalada e volta á “nova normalidade”, a relixiosidade popular, que enche todo o tempo de verán as nosas aldeas de bulicio, colorido e pregarías, viuse afectada polas restricións e normas. O noso pobo quedou sen as súas festas patronais, procesións e o poder tocar ou bicar a imaxe do patrón ou do santo da súa devoción.
- **O ano litúrxico.** Os tempos fortes de Coresma, coas súas charlas de reflexión, así como a celebración da Semana Santa só puideron realizarse mediante retransmisións a través dos medios de comunicación e os preceptos pascuais suspendéronse. O tempo de Pascua, na súa primeira parte non puido celebrarse senón a través de retransmisións e ao final cun aforo moi reducido. A data da Pascua non se pode cambiar; en cambio si se permitiu trasladar a outras datas a Misa Crismal e o día do Seminario.
- **Do templo ao fogar.** Nestas circunstancias emerxe a Igrexa doméstica. Algúns templos permaneceron abertos como un testemuño de esperanza. Pero, aínda que se pecharon moitos templos, abríronse moitas igrexas domésticas. Moitos fogares convertéronse en pequenos cenáculos desde onde se elevaban ao ceo sentidas pregarías. Unhas familias recorrían ás oracións tradicionais como o rezo do Santo Rosario; outras, aproveitaban os recursos que se ofrecían desde a Conferencia Episcopal, a diocese ou as diferentes parroquias. As familias tiveron a ocasión de recuperar as vivencias que os máis maiores lembraban como normais na súa infancia: rezar xuntos.

- **As celebracións da Iniciación Cristiá en modo espera.** A interrupción da catequese de preparación aos Sacramentos da Iniciación Cristiá e as restricións que as autoridades sanitarias implantaron, implicou que moitas celebracións do Bautismo, a Primeira participación na Eucaristía e a Confirmación se aprazasen. Hai que recoñecer que niso influíron tamén as restricións impostas á hostalería que dificultaba a celebración da festa familiar tras a celebración relixiosa.
- **Os Sacramentos da comunidade tamén se atrasan e os de sanación restrínxense.** Días despois de decretarse o confinamento estaba prevista, na nosa Diocese, a Ordenación de dous Presbíteros e houbo que aprazala. Tamén moitas parellas tiveron que suspender a celebración do seu Matrimonio. Así mesmo o Sacramento da Penitencia necesitou adaptarse aos novos criterios de distancia, máscaras e hixiene, o mesmo que a celebración da Unción dos Enfermos. Hai que destacar o traballo dos capeláns hospitalarios e de tantos sacerdotes, relixiosos e laicos acompañando aos enfermos e anciáns orando con eles, dando alento e consolo.
- **O frío aguillón da morte sen a celebración e a calor dos próximos.** Sen dúbida que o máis doloroso desta pandemia foi que levou a moitos dos nosos maiores e persoas que, aos seus moitos anos, unían múltiples patoloxías que as converteron en poboación de risco. A Igrexa quixo estar próxima á dor dos familiares e coidar a oración polos defuntos. Para iso organizouse a atención nos tanatorios, en parte para coidar aos sacerdotes máis maiores, e coidouse a asistencia aos actos fúnebres de enterramento, que eran o único permitido, quedando á espera a celebración da Misa Exequial e o acompañamento a un dó por facer. Unha vez terminado o confinamento e permitido un aforo do cincuenta por cento nos templos celebráronse diversos funerais polas vítimas do covid-19 e os falecidos neste tempo, pero moitos xa non tiveron a oración e o recordo que os seus familiares e veciños desexarían. O Bispo da Diocese presidiu un emotivo funeral na Catedral de San Martiño por todas as vítimas do covid-19 e nas parroquias celebráronse funerais polos membros da comunidade falecidos.
- **Entre a distancia e a tristeza.** O feito de ter que gardar a distancia social e o uso de máscaras, fai que as celebracións, mesmo aquelas que eran máis buliciosas e festivas, se tornasen máis tristes. Indubidablemente o aforo reducido ten tamén a súa parte de responsabilidade niso, o mesmo que a prohibición do canto dos coros.

É moi posible que todas estas circunstancias teñan tamén a súa parte positiva e fagan que as nosas celebracións, a partir de agora, sexan máis conscientes e, co tempo, vividas con maior profundidade. Indubidablemente o impacto do covid-19 na vida litúrxica da Igrexa aínda está por descubrir. Sen dúbida que moitas persoas con idade avanzada, ben a causa do alto risco de contaxio, ben porque os seus fillos llo desaconsellan, xa non volverán aos nosos templos. Así mesmo moitas celebracións que tiñan máis carácter social que de fe, tampouco se celebrarán e isto repercutirá na catequese e vida das nosas comunidades. As fases de desescalada e a chamada “nova normalidade” mostraron o descenso alarmante na práctica dominical. É máis, un sector de fieis habituais da comunión, deixaron de recibila por precaución ante o medo de contaxio. Así mesmo a comunión aos enfermos, ante o risco de recibir na casa a persoas non convivintes, reduciuse a mínimos e o Sacramento da Confesión, se xa moitos non se achegaban a celebralo, agora son moi poucos os que o fan.

VIDEO - TESTIMONIO:

A centralidade da liturxia na vida das nosas parroquias. Revitalización, racionalización e participación nas celebracións. Eucaristía dominical e piedade popular.

<https://youtu.be/CqKKaxvtcrc>

XULGAR: REVITALIZAR A LITURXIA, OBRA DE DEUS E DO POBO, ANTE O RISCO DA PRIMACIA DO VIRTUAL.

“Recoñecérono ó partir o pan” (Lc 24)

O encontro daqueles discípulos, tristes e desconsolados, co Resucitado no camiño de Emaús e a súa acollida na casa, á tardiña, permitiulles recoñecelo no xesto de partir o pan. O afastamento da participación presencial, fundamentalmente na Eucaristía dominical, e as restricións que a pandemia conleva esixen unha reflexión profunda e pausada de modo que, mantendo o esencial, poñamos en marcha a necesaria creatividade litúrxica. Algunhas reflexións que nos poden axudar.

- ❖ **A liturxia, obra de Deus e do pobo.** O Concilio Vaticano II afirma que a liturxia é o centro da vida da Igrexa (SC 7), por iso é polo que o impacto na súa celebración e vivencia afecta a algo nuclear da vida de fe. Por ser a obra do pobo non podemos deixar a un lado a súa dimensión comunitaria. Por tanto, por unha banda, non podemos concibir as accións litúrxicas como algo privado, senón que son celebracións da Igrexa en toda a súa diversidade de carismas e ministerios. Por iso ninguén pode apropiarse delas, nin monopolizalas, nin manipulalas ao seu gusto ou antollo, sen desvirtualas. Por outro, a proliferación dun exceso de virtualidade, sen moita reflexión nin profundidade, porque urxía responder á imposibilidade dunha liturxia presencial, configurou unha mentalidade na cal o virtual parece primar. Ante este feito non debemos esquecer que por unha banda non todo crente ten acceso a estas tecnoloxías e, por outro, difumina a centralidade do corpo na construción da Igrexa.
- ❖ **A casa, Iglesia doméstica.** O Concilio Vaticano II, na Constitución *Lumen Gentium* define a Igrexa doméstica como o espazo onde os pais de familia anuncian aos seus fillos a fe coas súas palabras e obras e así favorecen a vocación de cada un (Cf. LG 11). A familia é Igrexa doméstica porque é unha familia sacerdotal e celebrante en virtude do Bautismo. Así, a casa é imaxe da ekklesia. É o lugar onde a narración da historia da salvación e os seus ritos crean esta nova realidade: unha casa cristiá. Podemos dicir que a familia é a primeira asemblea litúrxica que inicia, celebra e vive a fe en Xesucristo, grazas á propia presenza de Cristo. A familia é onde madura a primeira experiencia eclesial da comunión entre persoas, na que se reflicte, por pura graza, o misterio da Santa Trindade. Aquí apréndese a paciencia e o gozo do traballo, o amor fraterno, o perdón xeneroso e, sobre todo, o culto divino por medio da oración e a ofrenda da propia vida (Cf. Ao nº 86). Agora ben, as nosas familias están preparadas para esta misión? Sen dúbida que a familia ten elementos sacramentais o que a capacita para ser un lugar de celebración, de pequena asemblea litúrxica e núcleo eclesial, pero, outra cousa, é que, na súa situación actual, sexa capaz de exercer esta misión.
- ❖ **A liturxia ante o risco da “sociedade zoom”.** A experiencia vivida no confinamento e a dificultade de volver á participación litúrxica presencial debe ser unha oportunidade para preguntarnos é sustentable unha vida litúrxica soamente en liña? É indubidable que desde o punto de vista funcional as retransmisións permiten unirse á celebración dalgún modo e, se a retransmisión se realiza desde a súa parroquia axúdalles a sentirse na casa. Pero non podemos esquecer que só estamos fronte a unha pantalla polo cal non pasa nin no tempo que o vemos, nin ocorre o encontro interpersoal. No fondo, pola comodidade da comunicación dixital, evitamos cada vez máis o contacto coas persoas reais. O impacto que este “efecto zoom” teña sobre a celebración, os seus signos e símbolos pode levar a converter a liturxia nun produto máis de consumo dixital e facerlle perder a riqueza e vitalidade do encontro co Outro e cos outros. Para evitar este risco é imprescindible a formación litúrxica dos nosos fieis e o coidado dos signos e símbolos nas celebracións.

- ❖ Esta situación úrxenos a **desclericalizar a liturxia** e promover os ministerios laicais, sexan de feito ou instituídos, así como a participación de toda a Asemblea litúrxica. O noso pobo é excesivamente pasivo nas celebracións, por iso é polo que moitos, unha vez acomodados a seguilas desde o sofá da súa casa, non sintan a necesidade de volver ao templo e participar presencialmente cos demais membros da súa comunidade. É certo que o temor ao contaxio, a idade avanzada de moitos, cos riscos que conleva, e a falta de formación inflúen, pero a causa máis profunda está nunha fe individualista e unha formación deficitaria. O paso do tempo permítenos observar que a recuperación da celebración presencial é moi lenta. É máis, quizais a participación nunha liturxia masiva non se recupere, salvo con motivo dalgunha celebración ocasional (un funeral, unha festa...). Promover as Eucaristías de referencia coa implicación de laicos e persoas de Vida Consagrada permitirá facer unha liturxia máis viva, festiva e participada que axude a recuperar o gusto por atoparnos para celebrar. Ademais urxe contar con persoas preparadas para outras celebracións debido a que o presbítero cada vez menos poderá estar habitualmente en moitas parroquias: novenas, triduos.

- ❖ **Reavivar a asemblea dominical.** Co termo «Igrexa» désígnase ao pobo que Deus convoca e reúne desde todos os confíns da terra, para constituír a asemblea de todos aqueles que, pola fe e o Bautismo, foron feitos fillos de Deus, membros de Cristo e templos do Espírito Santo (Cf. CIC nº 804). Por iso a Igrexa é encontro, reunión, asemblea. Por iso é polo que o covid-19, ao restrinxir ou impedir, por mor da limitación da mobilidade e logo os aforos, a posibilidade de reunirmos en asemblea, atacou unha das dimensións esenciais da Igrexa: a reunión. A fe é unha opción persoal, pero somos crentes con outros, cremos na Igrexa, é dicir, no seo da comunidade dos discípulos do Señor. Por iso é polo que a dimensión comunitaria non é algo accidental, senón esencial á celebración da fe e a súa vivencia. Por iso, tras o confinamento, os Bispos retiraron a dispensa do precepto dominical e convidaron ó pobo de Deus a volver á participación presencial da Eucaristía dominical. Con todo, o medo que esta pandemia infunde no corazón das persoas, as restricións de aforo para evitar o contaxio e o deixamento que se vai estendendo, fan que as nosas asembleas dominicais non se recuperen a pesar do esforzo e empeño en facer dos templos espazos seguros para a saúde, grazas á colaboración de moitas persoas voluntarias. O seu testemuño puxo de manifesto como aquel desexo de constituír equipos de acollida nos nosos templos, que parecía tan utópico, era posible e viuse acelerado pola pandemia ao ser necesario situar aos fieis gardando a distancia social esixida polas autoridades sanitarias. A experiencia vivida no confinamento tería que servirnos para unha revisión e reconsideración da celebración dominical. Non debería ser a cantidade o que prime senón a calidade. Pero isto implica en todos nós un cambio de mentalidade: xa non será só o presbítero o que corre en busca da comunidade, senón tamén esta a que se constitúe alí onde o presbítero pode chegar para celebrar a fe con acougo e calidade. Debemos deternos e revisar as nosas celebracións para priorizar a Asemblea dominical sobre outras, sen dúbida importantes, que enchen a tarde do sábado e non ter máis celebracións que as estritamente necesarias para o ben da comunidade, de acordo coas normas da Igrexa e para coidar a saúde do presbítero. Para avanzar nesta dirección é necesario afrontar o reto de racionalizar o culto e promover as Eucaristías de referencia nas que, unha asemblea significativa, permita unha celebración sosegada, participada e festiva. Pero, ademais, é urxente preparar ao pobo de Deus para que comprenda os ritos, sexa máis participativo, o que non significa só facer cousas, e que o sacerdote non sexa o “*fac totum*” nas celebracións. O noso pobo está habituado a ser oínte (“oír Misa”) e por iso conclúe que a boa celebración é a que menos dura, xa que cumpre, pero falta unha vivencia do misterio, o que implica crear clima e isto require tempo e preparación das celebracións.

- ❖ **A piedade popular.** O covid-19 golpeou con dureza a Semana Santa, as romarías, novenas e festas populares. Non só os sectores sociais que viven ao redor destes actos relixioso-culturais sufriron a súa suspensión ou restricións, senón que a piedade popular viuse profundamente afectada. Non celebrar a novena, a festa do patrón ou a patroa do pobo e as romarías afectou non só á relixiosidade das nosas xentes senón ao seu estado anímico, sobre todo dos máis maiores. Pero esta situación, que sementou tristeza no seu corazón, debería supoñer unha reconsideración da mesma para fundamentalala no esencial e aproveitar todo o potencial evanxelizador que encerra. Para iso hai que coidala como oportunidade para a formación dos fieis e o seu encontro co Señor e, por outra banda, purificala de aditamentos que poden embazar a súa dimensión misioneira. A relixiosidade popular é unha oportunidade para atoparse con moitos afastados que, con ocasión destas celebracións, achéganse á Igrexa e, no seu interior, reviven moitas experiencias gozosas da súa existencia. Así mesmo a piedade popular é un ámbito onde a participación dos laicos é cada día máis imprescindible se queremos conservar e avivar toda a riqueza e posibilidades que encerra.
- ❖ **A celebración dos Sacramentos de Iniciación Cristiá.** Certamente o covid-19 impediu a celebración de moitos Sacramentos pero tamén propiciou que aspectos que eran externos e estaban a ocupar o centro destas celebracións, en detrimento do esencial, perdesen forza. Agora necesitamos potenciar o carácter festivo e a participación nas celebracións da comunidade durante os procesos catequéticos, para vivir estas celebracións como momentos significativos da existencia e oportunidades para o encontro con Xesús Cristo. Só así lograremos que deixen de ser un momento puntual para ser un modo de vivir a condición de cristiáns. Urxe resaltar a dimensión comunitaria, non meramente colectiva, da celebración dos Sacramentos da Iniciación Cristiá, que en moitos casos son máis celebracións familiares que eclesiais e en espazos e tempos non sempre permitidos pola Igrexa. O respecto á normativa vixente, tanto por sacerdotes como por laicos, pode contribuír a dignificar as celebracións sacramentais e facelas máis vivas, festivas, significativas e evanxelizadoras.
- ❖ **Repensar as celebracións de exequias.** Sen dúbida que a celebración da morte tivo un carácter máis dramático que nunca nestas circunstancias pero, ao mesmo tempo, permitiunos resaltar máis a misericordia e a esperanza. A celebración das Exequias require unha revisión profunda para purificala de elementos que, ademais de falta de transparencia, afectan á dimensión evanxelizadora que estas celebracións deben ter. Tamén neste campo a disparidade de actuacións e os intereses que hai, xeran un malestar que non favorece a vivencia dunha celebración pausada e esperanzadora desde a fe en Cristo resucitado. Non soamente se debera instruír ao pobo de Deus sobre o sentido das celebracións exequiais, que se van rodeando de modas non sempre respectuosas co que o corpo significa como templo de Deus chamado á resurrección no último día e os sufraxios, senón que, ademais, débese promover a participación activa da asemblea e coidar o estilo celebrativo, máis centrado na resurrección e que avive a esperanza na vida eterna lonxe, tanto dos panexíricos, como da desesperanza e falta de sentido pascual. Coidar os ritos, a acollida e a implicación da comunidade ten que axudarnos a sementar esperanza e liberar estes momentos do risco dunha mercantilización que desvirtúa o morrer e o seu sentido humano e cristián.
- ❖ **Promover os equipos de liturxia e os ministerios laicais.** A participación activa e consciente dos fieis na vida litúrxica das comunidades é imprescindible para revitalizala e facela máis evanxelizadora e significativa na vida do pobo de Deus. Para iso urxe promover equipos de liturxia que non só se preocupen de preparar as celebracións e participar nelas, senón de alentar á comunidade para sentirse parte activa das mesmas e promover a formación necesaria para comprender e vivir o que se celebra. Destes equipos de liturxia poderán xurdir escolas de liturxia arciprestais e ministerios laicais que

permitan revitalizar e racionalizar as celebracións promovendo as Eucaristías de referencia e outro tipo de celebracións que, ben realizadas, axudarán a que a Eucaristía sexa, de verdade, o centro e cumio da vida da Igrexa e de todo cristián.

ACTUAR:

Eu Xoán viñen á nova Xerusalén... Velaquí, eu fago novas todas as cousas (Ap 21,2-5)

É indubidable que sendo a liturxia o centro da vida da Igrexa merece un coidado e preocupación especial, pero tamén temos que coidar que non se converta no único. Certo que unha liturxia ben celebrada evanxeliza e forma na fe, xa que rezamos o que cremos e cremos o que rezamos (lex orandi, lex credendi), pero o seu obxectivo central non é a formación. Por iso, o mesmo que o que se celebra debe prolongarse na vida mediante o testemuño e a caridade, así mesmo a vida debe entrar na celebración e para iso hai que promover a formación do laicado e a súa participación consciente, activa e plena na vida litúrxica das Parroquias e UaPs. Isto, que require tempo e preparación, é algo inaprazable se se pretende unha liturxia gozosa, viva e que cree un clima propicio para entrar no misterio que se celebra de modo que transforme a vida dos que nela participan. Ofrecemos as Proposicións en espera de ser debatidas e votadas na Sesión da Asemblea Sinodal co fin de adecualas ou completalas para facer fronte ao impacto do covid-19 na liturxia de nosa Igrexa.

TEMA 1

PROPOSTA 1

Adaptar as celebracións á realidade de cada comunidade, aproveitando a riqueza dos textos litúrxicos, para favorecer un estilo festivo e comunitario.

PROPOSTA 2

Crear nas parroquias e/ ou arciprestados equipos de liturxia, que preparen, animen e coordinen o desenvolvemento das celebracións, aplicando as normas litúrxicas.

PROPOSTA 3

Elaborar e difundir material sobre o significado dos xestos e palabras da celebración de cada sacramento.

PROPOSTA 4

Dispoñer dos libros litúrxicos actualizados tanto en castelán como en galego.

PROPOSTA 5

Promover con naturalidade o uso do galego nas celebracións litúrxicas, para lograr unha verdadeira inculturación da fe que achegue o Evanxeo á vida do noso pobo.

PROPOSTA 6

Revitalizar a celebración dos sacramentos da Penitencia e a Unción de enfermos promovendo o seu sentido comunitario.

PROPOSTA 7

Elaborar e difundir unha catequese sobre o sentido liberador, salvífico e sanador dos sacramentos da penitencia e Unción de Enfermos.

PROPOSTA 8

Promover o rezo da Liturxia das Horas nas parroquias.

PROPOSTA 9

Coidar que as celebracións contén coa dignidade debida, prestando especial atención á preparación e actitudes por parte do celebrante e dos que participan nelas.

PROPOSTA 10

Facilitar a apertura das nosas igrexas fóra dos horarios de culto.

TEMA 2

PROPOSTA 1

Promover unha catequese para axudar ao pobo de Deus a descubrir o sentido pascual e festivo do domingo, destacando a súa vertente comunitaria.

PROPOSTA 2

Racionalizar o número de misas por sacerdote para facer posible que compartan a vida da comunidade parroquial.

PROPOSTA 3

Potenciar os ministerios laicais na celebración da Eucaristía dominical.

PROPOSTA 4

Fomentar a celebración dos sacramentos da Iniciación cristiá no marco da eucaristía dominical mostrando a súa dimensión comunitaria.

PROPOSTA 5

Promover en cada Unidade de atención Parroquial (UaP), eucaristías de referencia, con horario fixo, dándoas a coñecer de forma clara, facilitando alí onde sexa posible e necesario, o transporte aos fieis que queiran asistir.

PROPOSTA 6

Formar laicos que poidan reunir á comunidade e celebrar a fe (CDEP), en espera do sacerdote, ofrecéndolles recursos e medios para o seu ministerio.

PROPOSTA 7

Dar a coñecer e impulsar a institución e vocación do diácono permanente.

TEMA 3

PROPOSTA 1

Profundar e revitalizar a Semana Santa, resaltando a súa inserción no marco celebrativo do Triduo Pascual.

PROPOSTA 2

Renovar os exercicios e expresións de piedade, preparando e facilitando medios materiais para que as comunidades poidan celebralos con sentido bíblico e litúrxico.

PROPOSTA 3

Formar aos fieis para que descubran e vivan o sentido auténtico e evanxélico da piedade popular, evitando toda forma de superstición e comercialización do sacro.

PROPOSTA 4

Mellorar a acollida e atención espiritual ao peregrino nas parroquias de paso do Camiño de Santiago e nos santuarios, como canle de evanxelización, formando e creando equipos de acompañamento.

PROPOSTA 5

Promover a renovación do canto e a música litúrxica nas diferentes celebracións, especialmente nos santuarios, para mellorar a participación consciente e activa dos fieis.

PROPOSTA 6

Animar, con ocasión das romarías e novenas, á participación nos sacramentos da Penitencia e a Unción de Enfermos.

PROPOSTA 7

Crear canles de formación para laicos, de modo que poidan animar, organizar e celebrar actos devocionais nas súas comunidades.

PROPOSTA 8

Crear e impulsar as confrarías para que sexan medios de evanxelización nos actos que organizan ao longo do ano.

PROPOSTA 9

Preparar e celebrar, coa dignidade adecuada, as oracións polos defuntos, remarcando o seu carácter pascual e converténdoos en canles de evanxelización.

PROPOSTA 10

Revisar e unificar, mediante un directorio, as celebracións exequiais e misas de defuntos en toda a Diocese, establecendo un criterio que atenda ás dimensións humana e relixiosa.

PROPOSTA PARA O TRABALLO E A REUNIÓN

Lonxe de lamentos, precisamos facer un alto e, guiados polo Espírito, buscar camiños e procesos para unha verdadeira renovación da liturxia das nosas comunidades en todos os seus aspectos. Para elo, propoñemos:

- Facer chegar o documento ós membros da Asemblea Sinodal e a quen xulguemos oportuno para a súa reflexión persoal.
- Reunirnos para compartir o reflexionado comezando cun momento de oración para o que propoñemos:

Oramos xuntos.

(Colocamos un cirio acendido, signo de Cristo Resucitado que vive entre nós e nos convoca á Pregaria. Nun momento de silencio tomamos conciencia da presenza de Deus no medio de todos nós, repetindo interiormente: “Onde dous ou máis se reúnen no meu nome, no medio deles estou eu”. (Cf. Mt.18, 20)

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)
No nome do Señor.

(Logo, o que anima a oración, vai recitando a secuencia de Pentecoste e todos respondemos coa oración e o canto, deixando un breve silencio entre unha parte e outra).

V/ Ven, Espírito divino,
manda a túa luz dende o Ceo.
Pai amoroso do pobre;
don, nos teus dons espléndido;
luz que penetra as almas;
fonte del maior consolo.

T/ Precisamos a túa Luz, Espírito divino. No medio de tantas ideas, andamos ás veces desorientados, en penumbra, en escuridade. Precisamos a túa luz para entrar ó misterio que celebramos en cada liturxia. Guíanos polo camiño a seguir; ilumínanos para discernir os criterios a seguir para ser unha Igrexa gozosa. Ti que es a verdade, ilumínanos.

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)
No nome do Señor.

V/ Ven, doce hóspede da alma
descanso do noso esforzo,
tregua no duro traballo,
brisa nas horas de lume,
gozo que enxuga as bágoas
e reconforta nos dós.

T/ Precisamos deixarte habitar o noso corazón para poder bendicir e loar ó Pai polo don de seu Fillo; para atopar o descanso e a paz na presenza do Señor, cando nos atopamos para escoitar a súa Palabra e celebrar o misterio da nosa salvación, para experimentar en cada Sacramento o teu frescor e consolo e ser testemuñas de esperanza no medio de tantas cruces da nosa historia.

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)
No nome do Señor.

V/ Entra ata o fondo da alma,
divina luz, e enriquecéenos.
Mira o baleiro do home,
Se ti lle faltas por dentro;
mira o poder do pecado
cando non envías o teu alento.

T/ Espírito Santo, o baleiro e a dispersión que reina no noso corazón, percíbese nas nosas celebracións; o pecado tórnaas frías e faltas de alento misioneiro. Sabemos que somos pobres. Se prescindimos de ti, as nosas vidas quedan valeiras de sentido. Cremos telo todo e non temos o principal. Ti es o que anima á comunidade cristiá por dentro. Ti es quen nos anima a cada un de nós para que entremos en comunión con Deus na Palabra, nos Sacramentos, na vida. Precisamos de ti. Ven e axúdanos. Entra ata o fondo do noso corazón para que camiñando en santidade celebremos gozosos a fe que procesamos.

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)
No nome do Señor.

V/ Rega a terra en seca,
sanda o corazón enfermo;
lava as manchas, infunde
calor de vida no xeo,
doma o espírito indómito,
guía ó que torce o sendeiro.

T/ Canta se quidaide hai nas nosas celebracións! Estamos enfermos de individualismo e fáltanos a calor da comunión e da comunidade. Vén e derrete o frío interior que nos conxela e que o lume do teu amor nos axude a volver ó camiño que é Cristo e así vencer ó espírito do mal. Sostennos para non distraernos e deixarnos encher pola túa gracia. Somos pecadores. De cabeza rebelde. Tórcesenos doadamente o camiño. Ven e danos a túa forza para que nos convertamos. Purifícanos de todo pecado, guíanos, corríxenos para que o noso corazón se deixe mover polas túas inspiracións.

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)
No nome do Señor.

V/ Reparte os teus sete dons
Segundo a fe dos teus servos.
Pola túa bondade e a túa gracia
dálle ó esforzo o seu mérito;
salva ó que busca salvarse
e danos o teu gozo eterno. Amén.

T/ Es Don gratuíto. O mellor agasallo que fixo o Resucitado o día de Pentecoste á súa comunidade. Pedímosche que nos sigas enchendo dos teus dons, das túas ideas, dos teus estímulo e da túa creatividade para ser testemuñas do Reino neste mundo. Para ser unha Igrexa que celebra con gozo e sae ó mundo a contaxiar a túa gracia; unha Igrexa misioneira impulsada polo vento da gracia. Ti que es Amor, enche de ilusión a nosa vida e danos, sobre todo, a ledicia de poder vivir para sempre no teu ceo. Amén.

CANTO:

Espírito Santo ven, ven (3)

No nome do Señor.

V/ Ven a min e dáme o teu Espírito, para sementar, hoxe tamén,
a liberdade onde hai marxinação,
a paz onde haxa violencia, e a vida no medio da morte.
Señor, que lle deches á túa Igrexa o don do Espírito Santo,
custodia en nós este Don, para que sempre obre en nós a forza do teu Espírito.
Ti es o Deus dos vivos,
O noso gozo de vivir e a nosa esperanza polos séculos dos séculos. Amén

(Pódese deixar un silencio para facer ecos da oración e concluír co Nos Pai e Ave María).

Compartimos o reflexionado persoalmente e concretamos propostas:

- Que destacas, como máis significativo do documento?
- Que aspectos cres que non se contemplaron e deberían estar presentes neste documento?
- Retomamos as propostas de proposicións e preparamos as aportacións para adaptalas ó momento que vivimos. Así mesmo facemos aquelas que vemos que faltan e son necesarias para afrontar o impacto que o covid-19 ten na liturxia. Estas, acordadas polo equipo, enviámolas á Secretaría do Sínodo para que ls incorpore á reflexión da Sesión da Asemblea Sinodal que está pendente e votalas.

Concluimos coa oración polo froito do Sínodo.